

۲۰۰۸۰۳۳

بسم الله الرحمن الرحيم

گزیده‌ی نقدِ فیلم‌های سینمای ایران

دفتر چهارم:

(دهم، ۹ خورشیدی)

۱۳۹۱-۱۳۹۰

عزیز الله حاجی مشهور

سرشناسه	حاجی مشهدی، عزیزالله
عنوان و نام پدیدآور	گزیده‌ی نقد فیلم‌های سینمای ایران: دفتر چهارم: (دهه‌ی ۹۰ خورشیدی) ۱۳۹۷-۱۳۹۰ / عزیزالله حاجی مشهدی.
مشخصات نشر	تهران: شرکت آفاق تراشه دانش، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۳۵۲ ص.
شابک	978-622-6172-08-0
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	سینما - ایران - نقد و تفسیر - مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	Motion pictures - Iran Reviews - Addresses, Essays, Lectures
بندی کنگره	۱۳۸۷ ح ۲ الف ۹ / ۵ / ۱۹۹۳ PN
رده بندی دیویی	۷۹۱/۴۳۰۹۵۵
شماره ثبت کتاب ملی	۶۵۸۶۶۲۵

گزیده‌ی نقد فیلم‌های سینمای ایران دفتر چهارم - سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۱

- ☐ پدیدآورنده: عزیزالله حاجی مشهدی
- ☐ ناشر: انتشارات تراشه دانش
- ☐ طرح روی جلد: شادی حاجی مشهدی
- ☐ حروف چینی: مهناز جیرودی
- ☐ چاپخانه: نخستین
- ☐ چاپ: اول، ۱۳۹۸
- ☐ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۷۲-۰۸-۰
- ☐ شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- ☐ بها: ۳۹۰۰۰ تومان

دفتر مرکزی: میدان انقلاب، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت)، پلاک ۷۰، طبقه دوم

تلفن: ۶۶۱۷۹۵۵۴ - ۶۶۱۸۹۵۶۰ - ۶۶۱۷۷۹۳۰

همه‌ی حقوق برای مؤلف محفوظ است.

(نقل مطالب این مجموعه، به شرط یادآوری منبع آن ممانعی ندارد.)

- ۹ ..... ۱- قصه‌ها / رخشان بنی اعتماد
- ۱۴ ..... ۲- بوسیدن روی ماه / همایون اسعدیان
- ۱۸ ..... ۳- کلاس هنرپیشگی / علیرضا داوود نژاد
- ۲۳ ..... ۴- استرداد / علی غفاری
- ۲۸ ..... ۵- نارنجی پوش / داریوش مهرجویی
- ۳۲ ..... ۶- آسمان زرد کم عمق / بهرام توکلی
- ۳۷ ..... ۷- حسن نقاشی / مازیار میری
- ۴۱ ..... ۸- چه خوبه برگشتی! / داریوش مهرجویی
- ۴۶ ..... ۹- ای؟ حاضری! / غلامرضا نعمت پور
- ۴۹ ..... ۱۰- متر پل / سعید کیمیایی
- ۵۵ ..... ۱۱- پاپ / احسان مهدی پور
- ۵۹ ..... ۱۲- امروز / سیدرضا بیرکمی
- ۶۴ ..... ۱۳- خواب زده‌ها / فریدون جیرانی
- ۶۹ ..... ۱۴- نیمرخ‌ها / ایرج کریمی
- ۷۲ ..... ۱۵- مزار شریف / حسن بربر
- ۷۷ ..... ۱۶- بدون مرز / امیرحسین عسکری
- ۸۱ ..... ۱۷- شیفت شب / نیکی کریمی
- ۸۵ ..... ۱۸- تابو / خسرو معصومی
- ۹۰ ..... ۱۹- جزیره‌ی رنگین / خسرو سینایی
- ۹۳ ..... ۲۰- فرخی یزدی / هومن ظریف
- ۹۷ ..... ۲۱- ابوالفضل نیستان / محمدتقی رحمتی
- ۱۰۰ ..... ۲۲- قهرمان آخر / جواد طوسی
- ۱۰۴ ..... ۲۳- سینما نیمکت / محمد رحمانیان
- ۱۰۸ ..... ۲۴- گاو / داریوش مهرجویی
- ۱۱۲ ..... ۲۵- آب نبات چوبی / محمدحسین فرح بخش
- ۱۱۴ ..... ۲۶- نفس / نرگس آبیاری
- ۱۱۸ ..... ۲۷- صلح سرخ / رحیم طوفان
- ۱۲۱ ..... ۲۸- سنگ و دیوانه‌ی عاشق / علی محمد قاسمی
- ۱۲۳ ..... ۲۹- ایستاده در غبار / محمدحسین مهدویان

- ۳۰- دختر / سیدرضا میرکریمی ۱۲۷
- ۳۱- بادبگارد / ابراهیم حاتمی کیا ۱۲۹
- ۳۲- موج نو / احمد طالبی نژاد ۱۳۳
- ۳۳- زمانکو / مهدی قربان پور ۱۳۸
- ۳۴- هیئات / کار گروهی ۱۴۲
- ۳۵- وارونگی / بهنام بهزادی ۱۴۶
- ۳۶- اشو غریبه‌ای کوچک / بهرام بیضایی ۱۵۰
- ۳۷- ریز، برای اجرا / محمدعلی سجادی ۱۵۳
- ۳۸- ۱۵۰ بان / ابراهیم حاتمی کیا ۱۵۷
- ۳۹- مانکن‌های قاعه حسن خان / سام کلانتری ۱۶۲
- ۴۰- فروشنده / اصغر ارهادی ۱۶۵
- ۴۱- یک قنار، یک آفتاب / اصغر عبدالهی ۱۷۰
- ۴۲- ایران سرای من است / پروین کیمیای ۱۷۴
- ۴۳- ۷۶ دقیقه و ۱۵ ثانیه / بهت الله صمدیان ۱۷۷
- ۴۴- کپی برابر اصل / عباس کیارستمی ۱۸۱
- ۴۵- بنیانگذار محک / محسن عبدالصاب ۱۸۵
- ۴۶- طبرستانی‌ها / محسن عبدالوهاب ۱۸۸
- ۴۷- زندگی کور نیست / زهرا نیازی ۱۹۱
- ۴۸- کوپال / کاظم ملایی ۱۹۴
- ۴۹- نمی‌خواهم زنده بمانم / علی یحیایی ۱۹۹
- ۵۰- کارنامه‌ی بنیاد کندی / محمد جعفری، آذر مهرابی ۲۰۲
- ۵۱- بند آب، بند خاک / فرهاد ورهرام ۲۰۶
- ۵۲- اصطکاک / امیر فرض اللهی ۲۰۹
- ۵۳- بن بست اول / آذر مهرابی ۲۱۲
- ۵۴- غلامرضا / مصطفی امامی ۲۱۵
- ۵۵- مردان ارباب جمشید / پگاه آهنگرانی، درنا مدنی ۲۱۸
- ۵۶- پاپلی / مهدی زمان پور کیاسری ۲۲۱
- ۵۷- ابوالفضل نیستان / محمدتقی رحمتی ۲۲۴
- ۵۸- رفتن / نوید محمودی ۲۲۷
- ۵۹- برگ جان / ابراهیم مختاری ۲۳۱
- ۶۰- صدای سکوت / پناه بر خدا رضایی ۲۳۵
- ۶۱- پنجاه سالگی / صبا ندایی ۲۳۸

- ۶۲- نقطه، سر خط / جمشید سجادی ۲۴۱
- ۶۳- شاعران زندگی / شیرین برق نورد ۲۴۴
- ۶۴- لوتوس / محمدرضا وطن دوست ۲۴۷
- ۶۵- زندگی روی خاکریز / حجت طاهری ۲۵۰
- ۶۶- راه دل / مهدی زمان پور کیاسری ۲۵۳
- ۶۷- الشیخ ابا حاتم / سید عدنان طاهری ۲۵۶
- ۶۸- یک کیلو و بیست و یک گرم / رحیم طوفان ۲۵۹
- ۶۹- ماندوو / ابراهیم سعیدی ۲۶۲
- ۷۰- سوء تفاهم / احمد رضا معتمدی ۲۶۶
- ۷۱- کوه / امیر نادری ۲۶۸
- ۷۱- سیلا / داریوش مهرجویی ۲۷۲
- ۷۳- دژاوو / ابراهیم نصیری ۲۷۷
- ۷۴- امیر / نیما نیما ۲۸۱
- ۷۵- تخت / ایمان / مرچهر عسگری نسب ۲۸۴
- ۷۶- تپه‌های کیمیا / پروین کیمیاوی ۲۸۷
- ۷۷- پاسیو / مریم بحرالعالمی ۲۹۰
- ۷۸- هندی و هرمز / عباس آدینی ۲۹۴
- ۷۹- گزارش فرار یوسفی / حسن توایی ۲۹۷
- ۸۰- دلم می‌خواد / بهمن فرمان‌آرا ۳۰۱
- ۸۱- رزم آرا، یک دوسیه‌ی مسکوت / سیداحسان عمادی ۳۰۴
- ۸۲- سفر سهراب / امید عبداللهی ۳۰۸
- ۸۳- یک اتفاق ساده / سهراب شهید ثالث ۳۱۲
- ۸۴- ناپدید / فرحناز شریفی ۳۱۶
- ۸۵- ترور سرچشمه / محمدحسین مهدویان ۳۱۹
- ۸۶- مواجهه / سعید ابراهیمی فر ۳۲۳
- ۸۷- لکنت / منصوره میر معرب ۳۲۷
- ۸۸- در جست‌وجوی فریده / آزاده موسوی، کوروش عطایی ۳۳۱
- ۸۹- طبیعت بی‌جان / سهراب شهید ثالث ۳۳۵
- ۹۰- ما تماشاگران بستانیم مرگ اندیشی در آثار عباس کیارستمی ۳۴۱
- ۹۱- نگاهی تازه به خانواده در فیلم‌های اصغر فرهادی ۳۴۴
- ۹۲- ویژگی‌های کلی سینمای کیانوش عیاری ۳۴۹

ما در پیاله عکسِ رخ دیده ایم،
ای بی خبر ز لذتِ شربِ مدام ما!
"حافظ"

فیلم هایی که در این مجموعه گردآمده است، بازایی تمامی نقدهای چاپ شده ی من طی چهار دهه ی گذشته است که خوشبختانه، نمونه یی از آن ها را در اختیار داشتم و فکر کردم که با گذشت چندین سال از چاپ آن ها در مجله ها و روزنامه های مختلف، بالا می توانم با حروف چینی دوباره و همگون سازی شیوه ی نگارش نوشته ها، به آن که رمتن نوشتارها دستی ببرم یا تغییری بدهم، تصویری به نسبت گویا از فیلم ها، تولید کنم. در چهاردهه از سینمای ایران، ارایه دهم.

این نوشته ها، بازتاب و تحلی گشته هایی از شور و شیفگی بی اندازه ی من به تماشای فیلم ها و تلاش برای نزدیک شدن به جهان فیلمسازان و نوع نگاه و اندیشه های آنان بوده است. پس از چاپ نخستین نمونه های کوتاه نقد فیلم - به عنوان نقد خوانندگان - در سال های یی که سرگرم در رمتن در دانشگاه بودم - ۱۳۴۷ تا ۱۳۵۱ - در هفته نامه ی "فردوسی" و "رودکی"، از نخستین سال های دهه ی ۶۰ خورشیدی، با پذیرش مسئولیت صفحات نقدفیلم در هفته نامه ی "جوانان امروز"، فرصت مناسبی پیش آمد تا همراهه به طور منظم، دست تمام چهار نقد فیلم از میان فیلم هایی که به نمایش همگانی در می آمدند را برای سینمادورسان جوانان، آماده ی چاپ کنم. گذشته از این ها، در صفحه ی دیگری نیز که به "نقد خوانندگان" اختصاص داشت، با خواندن نقدهای ارسالی خوانندگان و ویرایش و گاه بازنویسی برخی از نوشته ها، فرصتی پیش فراهم شد تا با گذشت یکی دو دهه از زمان شروع چنین طرحی، از میان همان خوانندگان، تنی چند، در روزنامه ها و مجله های دیگر در زمینه ی نگارش نقد فیلم دست به کار شوند.

شاید بتوان این مجموعه نقد ها را که من با ساده ترین نوع تقسیم بندی ، آن ها را بر حسب رده بندی زمانی ده ساله - برای دهه های : ۶۰، ۷۰، ۸۰ و ۹۰ خورشیدی - در کنار هم قرار داده ام، به گونه یی دیگر نیز تقسیم بندی کرد. از جمله ، بر پایه ی کارنامه ی فیلمسازی هرکارگردان در فصل های جداگانه ، یا با توجه به نوع و گونه ی فیلم ها از نظر "گونه شناسی" و یا براساس دوره های مختلف فیلمسازی و گروه بندی فیلمسازان نسل های مختلف سینمای ایران، به آنها سر و سامانی دیگرگونه بخشید. با این همه ، ترجیح داده ام که گزیده ی نقد فیلم را بر اساس یک دهه از کارنامه ی فیلمسازان سینمای ایران ، تنظیم نمایم.

به گواهی بسیاری از دوستان و به ویژه برخی از دانشجویانی که برای نگارش پایان نامه های دانشگاهی خود در فرصت های مختلف ، گاه از این مجموعه نقدها، پیش از چاپ آن ها ، سوده اند حتی با نگاهی گذرا به این مجموعه نقدها نیز، می توان هم از نگاه کمی و شمار و بولتن سینمایی و هم به لحاظ کیفی و نوع رویکرد به مضامین و درونمایه ی فیلم ها، تصویری نسبت گویا از کیفیت فیلم های سینمای ایران در چهار دهه ی گذشته به دست آورد.

بیش از همه ، از این روی خوشنودم که در تمام سال هایی که گذشت، همواره کوشیده ام تا در نوشته هایم هرگز از مدار اعتدال ، گاه منصفانه خارج نشوم و به شرافت قلم وفادار بمانم و به دور از هرگونه غرض ورزی و مخالف خوانی و خودبزرگ بینی، به ارزیابی فیلم ها بپردازم.

تا چه قبول افند و چه در نظر آید ؟!

عزیزالله حاجی مشهدی

تهران - زمستان ۱۳۹۷